

Tema 5. Aritmètica d'enters i coma flotant

Estructura de Computadors (EC)

Rubèn Tous

rtous@ac.upc.edu
Computer Architecture Department
Universitat Politècnica de Catalunya

UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Índex

- 1 5.1 Overflow de suma i resta d'enters
- 2 5.2 Multiplicació entera de 32 bits amb resultat de 64 bits
- 3 5.3 Divisió entera de 32 bits amb càlcul del residu

Índex

- 1 5.1 Overflow de suma i resta d'enters
- 2 5.2 Multiplicació entera de 32 bits amb resultat de 64 bits
- 3 5.3 Divisió entera de 32 bits amb càlcul del residu

Overflow de suma i resta de naturals i enters

Si realitzem la següent suma de bits:

$$\begin{array}{r} 0000\ 0001 \\ +\ 1111\ 1111 \\ \hline (1)0000\ 0000 \end{array}$$

Hi ha carry? Sí. Overflow? Depèn. Overflow si són naturals ($255+1=256$).

Overflow de suma i resta de naturals i enters

Operació	carry/borrow	ovf. nat.	overflow enters
$a + b = c$	$c < a$ (nat.)	=carry	$(\text{sign_a} == \text{sign_b}) \ \&\& \ (\text{sign_a} != \text{sign_c})$
$a - b = c$	$a < b$ (nat.)	=borrow	$(\text{sign_a} != \text{sign_b}) \ \&\& \ (\text{sign_a} != \text{sign_c})$

Overflow de suma i resta de naturals i enters

Exemple càlcul carry i overflow suma naturals:

```
# $t3 = carry = overflow suma naturals  
# $t2 = t0 + $t1  
addu $t2, $t0, $t1  
sltu $t3, $t2, $t0
```

Overflow de suma i resta de naturals i enters

Exemple càlcul overflow suma enters:

```
# $t3 = overflow suma entera
# $t2 = t0 + $t1
addu $t2, $t0, $t1
xor  $t3, $t0, $t1    #
nor  $t3, $t3, $zero  # s_a == s_b
xor  $t4, $t0, $t2    # s_a!=s_res
and  $t3, $t3, $t4    # (s_a==s_b) && (s_a!=s_res)
srl  $t3, $t3, 31
```

Overflow de suma i resta de naturals i enters

- add, addi i sub generen una excepció en cas d'overflow d'enters (ús: Fortran).
- addu, addiu i subu no generen cap excepció en cas d'overflow (ni de naturals ni d'enters) (ús: C).

Overflow de suma i resta de naturals i enters

NOTA: En cas de naturals, C especifica que l'overflow ha de fer 'wrapping', és a dir, modul 2^n .

```
#include <stdio.h>
```

```
int main() {  
    register unsigned char a;  
    a = 255;  
    a = a + 1;  
    if (a == 0)  
        printf("Overflow wrapping OK");  
}
```

Overflow de suma i resta de naturals i enters

En MIPS, en cas de variables de menys de 32 bits, després d'una suma cal afegir una màscara per assegurar que és així:

```
...  
li      $t0, 255  
addiu   $t0, $t0, 1  
andi    $t0, $t0, 0x00ff  
bne     $t0, $zero, fi_if  
...
```

Índex

- 1 5.1 Overflow de suma i resta d'enters
- 2 5.2 Multiplicació entera de 32 bits amb resultat de 64 bits
- 3 5.3 Divisió entera de 32 bits amb càlcul del residu

Multiplicació naturals. Algorisme “paper i llapis”

Exemple multiplicació naturals:

$$11 * 13 = 143$$

$$1011 = 11$$

$$1101 = 13$$

$$1011$$

$$0000$$

$$1011$$

$$1011$$

$$10001111 = 143$$

Multiplicació enters

- Multiplicació entera = Canvi de signe + Multiplicació naturals + canvi de signe (si signes diferents)

Instruccions

mult/multu Ra, Rb

mflo Rd # 32 bits menor pes

mfhi Rd # 32 bits major pes

No usarem (no permet tractar overflow):

mul Rd, Ra, Rb

Overflow multiplicació natural/entera

Sobreeiximent (no excepció):

- El resultat de la multiplicació pot requerir fins a 64 bits.
- Sobreeiximent = més de 32 bits.

Overflow multiplicació natural/entera

Sobreeiximent:

- En naturals si algún dels bits 63..32 és diferent de zero
- En enters si algún dels bits 63..32 és diferent del bit 31 de la part baixa (el signe)

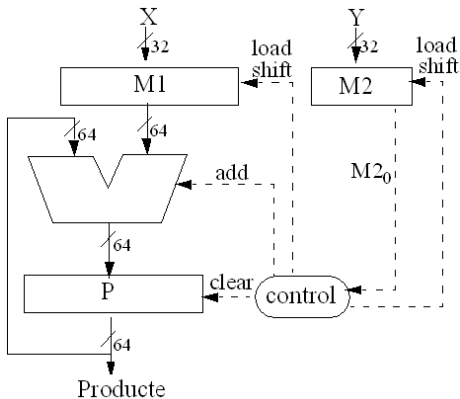
Overflow multiplicació natural/entera

Algorisme càlcul overflow enters (no provoca excepció):

```
mult $t1, $t2
mflo $t3
mfhi $t4
sra  $t0, $t3, 31
bne  $t4, $t0, hi_ha_overflow
```

Hardware

$$Z = X * Y$$


```

M163:32 = 0      ;
M131:0 = X       ;
M2 = Y           ;
P = 0            ;

for (i=1; i<=32; i++)
{
    if(M20==1) P=P+M1;
    M1=M1<<1;
    M2=M2>>1;
}
Producte = P;

```

Hardware

Exemple (amb 4 bits):

1011 x 1101 (11 x 13 = 143)

 INI: |P= 00000000|M2=1101|
 |M1=00001011| |

IT1: |P= 00001101|M2=0110| s'ha sumat
 |M1=00010110| |

IT2: |P= 00001011|M2=0011| NO s'ha sumat
 |M1=00101100| |

IT3: |P= 00110111|M2=0001| s'ha sumat
 |M1=01011000| |

IT4: |P= 10001111|M2=0000| s'ha sumat
 |M1=10110000| |

Hardware

- Si cada pas necessita un cicle de rellotge, en total caldran gairebé 100 cicles per fer una multiplicació.
- Un compilador traduirà sempre una multiplicació per M , essent M una potència de 2 per un sll de $\log_2 M$.

Índex

- 1 5.1 Overflow de suma i resta d'enters
- 2 5.2 Multiplicació entera de 32 bits amb resultat de 64 bits
- 3 5.3 Divisió entera de 32 bits amb càlcul del residu

Divisió naturals. Algorisme paper i llapis"

- Dividir equival a comptar quantes vegades li podem restar Y a X . Però fer-ho un a un seria lent.
- Busquem un dígit q i una potència n tals que $Y * q * 10^n$ sigui el més gran possible i menor que X .
- $q * 10^n$ passa al quocient però només escrivim el dígit q , no els zeros, com si anèssim sumant.
- En binari q només pot ser 1 o 0. Busquem Y multiplicat per la potència de 2 (desplaçat a l'esquerra) més gran que sigui més petita que X .

Divisió naturals. Algorisme paper i llapis"

Exemple 25/2:

```

0001 1001 : 10 = 1100
-1 0000-----^^
-----|
 0 1001      |
- 1000-----|
-----
      0001 (residu)

```

Divisió enters

- Divisió entera = Canvi de signe + Divisió naturals + canvi de signe (si signes diferents)
- Ajustar el signe del residu de a/b per que sigui el mateix que el del dividend a .

Divisió enters

Sobre el residu:

- La divisió entera en C arrodoneix a 0. Això es podria haver definit d'una altra manera.
- Per aquest motiu el residu ha de tenir signe del dividend (e.g. $-5/2=-2$ i $R=-1$ però $5/-2=-2$ i $R=1$).
- En canvi, una divisió feta amb sra arrodoneix a -infinit. Això exigeix un residu de signe sempre positiu ($1011 \gg 1 = 1101 = -3$. Per tant residu = $-5-(2*-3 = 1)$).
- Divergència quan dividim un negatiu imparell per una potència de dos.
- L'algorisme "paper i llapis" (el que implementa el hardware) arrodoneix a 0. S'ha d'ajustar el signe del residu per que sigui el mateix que el del dividend.

Instruccions

div/divu Ra, Rb

mflo Rd #Quocient de la divisió

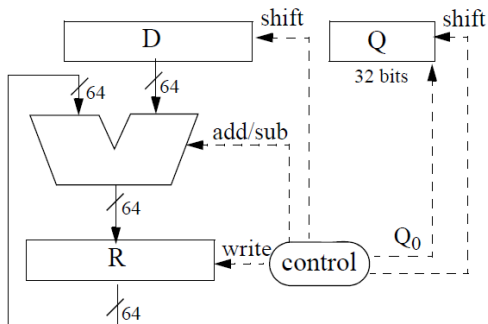
mfhi Rd #Residu de la divisió

Overflow

- Sobreeiximent (no excepció): En naturals mai. En enters quan dividim -2^{31} (el menor número enter) per $-1 = 2^{31}$ (fora de rang)
- No excepció si divisió per 0 en MIPS.

Hardware

$$Q = X \text{ div } Y; R = X \text{ mod } Y$$


```

D63:32 = Y ;
D31:0 = 0 ;
Q = 0 ;
R63:32 = 0 ;
R31:0 = X ;
for (i=1; i<=32; i++)
{
    D = D>>1;
    R = R-D;
    if (R>=0)
        Q = (Q<<1) | 0x1;
    else
    {
        R = R+D;
        Q = Q<<1;
    }
}
    
```

Hardware

Exemple: $1101 / 10 = 110$ ($13 / 2 = 6$)

```
-----
INI:   |R= 00001101|Q=0000 |
      |D= 00100000|         |
-----
```

```
IT1:   |R= 00001101|Q=0000 | D>>1
      |D= 00010000|         |
-----
```

```
IT1:   |R=  00000101|Q=0001 | D>>1 + R=R-D
      |D= 00001000|         |
-----
```

```
IT3:   |R= 00000001|Q=0011 | D>>1 + R=R-D
      |D= 00000100|         |
-----
```

```
IT4:   |R= 00000001|Q=0110 | D>>1
      |D= 00000010|         |
-----
```